

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12Csp/43/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116216395
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8116216395.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci žalobkyne: B. C., H.. XX. XX. XXXX, E. K. R. XX, XXX XX S., štátna občianka SR, v konaní zastúpená advokátskou kanceláriou JUDr. Igora Šafranka, advokáta so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: Orange Slovensko, a.s.. Metodova 8, 821 08, zast. Bobák, Bollová spol., s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Dr. Vladimíra Clementisa č. 10, IČO: 35 855 673, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 EUR, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyni 20 EUR v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- III. Nárok na náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 12. 8. 2016 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplata sumy 300 EUR a náhrady trov konania. 2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 20C/396/2014 o zaplataenie 492,77 EUR s prísl., bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky. Žalobcom bol terajší žalovaný. Súd rozsudkom sp. zn. 20C/396/2014 z 24.4.2015, žalobu o zaplataenie sumy 300 EUR zamietol. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobu zamietol v časti uplatnených zmluvných pokút v celkovej výške 300 EUR preto, že obdobná zmluvná podmienka už bola právoplatne posúdená ako neprijateľná Okresným súdom Rožňava, vo veci sp. zn. 9C/242/2014. V postavení dodávateľa, bol v pôvodnom konaní žalobca (terajší žalovaný) neúspešný, pretože nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď od nej, ako spotrebiteľky, požadoval zaplataenie 300 EUR bez právneho dôvodu, k čomu si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia, aby tak maximalizoval zásah do jej majetkovej sféry. Poukázala, na to, že primerané finančné zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, a odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá si úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, a bola tým splnená hypotéza tejto právnej normy, finančné zadostučinenie, ktoré požaduje vo výške 300 EUR, teda v takej výške, o akú sa ju žalovaný snažil neúspešne pripraviť v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/396/2014.

2. Žalobkyňa v rámci svojho procesného útoku použila ako prostriedky procesného útoku predovšetkým písomne podanú žalobu a rozsudok OS Prešov sp. zn. 20C/396/2014, z 24. 4. 2015.

3. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril a uviedol, že považuje nárok žalobkyne na zaplataenie sumy 300 EUR titulom primeraného finančného zadostučinenia za nedôvodný. Predložil súdu rozsudok Krajského súdu Trenčín zo dňa 29. 6. 2016, č.k. 17Co/654/2015-57, v ktorom odvolací súd vyslovil právny názor, že zmluvnú pokutu, ktorá je závislá od času, kedy dôjde zo strany zákazníka k porušeniu zmluvných povinností a ktorá odzrkadľuje zľavu z kúpnej ceny mobilného telefónu, nie je dôvodné posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a nárok na zaplataenie takejto zmluvnej pokuty je dôvodný. Poukázal, na to, že žalobkyňa porušovala svoje zmluvné povinnosti, ktoré mu zo zmlúv uzavretých so žalovaným

vznikli. Samotná skutočnosť, že v konaní vedenom na OS Prešov pod sp. zn. 20C/396/2014 nebol žalovanému priznaný nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nezakladá podľa jeho názoru vznik nároku žalobkyne na priznanie finančného zadosťučinenia a nie je možné akceptovať názor, že žalobcovi vzniklo „neprávo“, ktoré je totožné s výškou uplatneného nároku v súdnom konaní. Poukázal na morálny aspekt veci. Žalobkyňa nadobudla od žalovaného mobilný telefón za symbolickú cenu, využila cenové zvýhodnenie za poskytnuté služby a v dohodnutej dobe viazanosti prestala platiť za služby. Žalovaného tým uviedla do omylu, keďže žalovaný so žalobkyňou uzatváral dodatky k zmluvám v domnení, že žalobkyňa si bude povinnosti riadne plniť počas celej doby viazanosti. Správanie žalobkyne tak hraničí s trestnoprávnou zodpovednosťou a uplatnený nárok na primerané finančné zadosťučinenie je vo výraznom rozpore s ideou spravodlivosti. Mal za to, že nemožno poskytnúť ochranu spotrebiteľovi, ktorý porušoval svoje zmluvné povinnosti. Ak by si žalobkyňa riadne plnila svoje zmluvné povinnosti, ktoré jej zo zmlúv so žalovaným vznikli, žalovaný by sa nebol domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty. Žalobkyňa sa v tomto konaní domáha plnenia od subjektu, ktorý si v zmluvných vzťahoch riadne plnil svoje zmluvné povinnosti, pričom žalobkyňa využila pri vzniku zmluvných vzťahov poskytnuté výhody a následne svoje zmluvné povinnosti porušovala, pretože za poskytnuté služby neuhradila ceny v rozsahu 192,77 EUR. Uvedenú sumu neuhradila ani na základe predžalobnej výzvy a navyše jej zostal mobilný telefón, ktorého reálna hodnota bola omnoho vyššia ako cena, ktorú zaplatil žalobca. Poukázal na rozsudok OS Prešov zo dňa 28. 2. 2017, č.k. 15C/428/2015-38, ktorým súd uplatnený nárok na primerané finančné zadosťučinenie zamietol a okrem iného uviedol, že ochrana spotrebiteľských práv v takomto prípade je v rozpore s dobrými mravmi a ideou spravodlivosti (ochranu žiada ten, kto porušoval zmluvné záväzky). Navrhol, aby súd po vykonanom dokazovaní žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania.

4. Strany sporu boli v konaní právne zastúpené, na základe uvedeného súd vo veci konal a rozhodol v neprítomnosti strán sporu.

5. Súd prvej inštancie žalobu rozsudkom zo dňa 20.04.2017 č.k. 12Csp 43/2016 - 31 zamietol.

6. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie spotrebiteľ - žalobkyňa a odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nezrozumiteľnosť.

7. Uviedol, že podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Z tohto ustanovenia pritom nevyplýva, aby predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie malo byť podanie žaloby na súde. Spotrebiteľ sa totiž ochrany svojho práva môže domáhať na súde nielen podaním žaloby, ale tiež formou obrany proti uplatnenému nároku. Rovnako takáto ochrana spotrebiteľovi môže byť poskytnutá i orgánom rozhodujúcim o nárokoch so spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Aj vtedy, ak je ochrana poskytnutá spotrebiteľovi bez návrhu zo strany orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy a určité plnenie požadované žalobou nie je priznané, zamietnutie žaloby ohľadne tohto plnenia nie je možné z procesnej stránky hodnotiť inak ako úspech spotrebiteľa a nie úspech orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý postavenie strany sporu nemá.

8. Uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/396/2014 bola zamietnutá žaloba žalovaného v časti týkajúcej sa zaplatenia dvoch zmluvných pokút v celkovej výške 300 Eur z dôvodu ich neprijateľnosti. V tejto súvislosti sa poukázalo na právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Rožňava vydané vo veci 9C/242/2014, ktorým žalovanému nebolo priznané plnenie z obdobnej podmienky z dôvodu neprijateľnosti. 16. Pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého žalobkyňa si neplnila svoje povinnosti zo zmlúv, toto pre posúdenie uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je právne významné. Porušenie zmluvných povinností žalobkyňou spočívajúce v nezaplatení ceny za poskytnuté služby vo výške 192,77 Eur bolo predsa zohľadnené už v spomínanom konaní na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/396/2014. V tomto konaní súd prvej inštancie žalobe žalovaného v časti vzťahujúcej sa na neuhradené poskytnuté služby vyhovel a žalobkyňu uložil povinnosť

z tohto titulu zaplatiť čiastku 192,77 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % ročne z dlžnej sumy od 26.7.2013 do zaplataenia. Z ustanovenia § 3 teda vyplýva, že ak ktorýkoľvek súd rozhodne o určení niektorej zmluvnej podmienky za neprijateľnú alebo neprizná plnenie z dôvodu takejto podmienky, je povinnosťou dodávateľa zdržať sa používania takejto podmienky, prípadne podmienky s rovnakým významom. Ani prípadné iné rozhodnutia súdov vyhodnocujúcich určitú zmluvnú podmienku inak, na túto zákonnú povinnosť dodávateľa vplyv nemajú. V prejednávanej veci bol to samotný žalovaný, ktorý do zmluvy naformuloval neprijateľnú podmienku a bol to len tento účastník, ktorý po nepriznaní plnenia z dôvodu takejto podmienky, sa v súdnom konaní domáhal jej zaplataenia od žalobkyne, hoci mal zákonnú povinnosť zdržať sa jej používania nielen so žalobkyňou ale aj so všetkými spotrebiteľmi. Ako bolo vyhodnotené takéto porušenie zákonnej povinnosti žalovaného sa z odôvodnenia rozhodnutia zistiť nedá.

9. Odvolací súd uviedol, že vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu. Keďže správne nevyhodnotenie právne významných skutočností preukazujúcich základ nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a následné neskúmanie otázky výšky tohto primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobkyňi, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. Uložil prvoinštančnému súdu zaoberať sa otázkou primeranosti výšky finančného zadosťučinenia a následne vo veci opätovne rozhodnúť tak, aby štruktúra odôvodnenia rozhodnutia zodpovedala zásadám vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP.

11. Súd preto opäť vytýčil pojednávanie a v prejednávanej veci neexistoval žiadny dôležitý dôvod na odročenie pojednávania.

12. Z predloženého rozsudku tunajšieho súdu č.k. 20C/396/2014-57, právoplatného dňa 11. 7. 2015 mal súd zistené, že predmetom konania bola žaloba žalobcu, v tejto právnej veci žalovaného, doručená súdu dňa 24. 10. 2014, ktorou žiadal zaviazať žalovanú, v tomto konaní žalobkyňu, na zaplataenie 492,77 EUR spolu s úrokom z omeškania.

13. Súd mal zistený skutkový stav, že žalobca (v tomto konaní žalovaný) uzatvoril so žalovanou (v tomto konaní žalobkyňou) zmluvu č. A6884558, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné podmienky a zmluvu č. A6884501, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli všeobecné podmienky. V zmysle predmetných zmlúv žalobca (v tomto konaní žalovaný) zriadil prístup k telefónnym číslam žalovanej (v tomto konaní žalobkyňi), ktoré umožňovali žalobkyňi využívať telekomunikačné služby poskytované žalovaným. Žalobca pri uzatváraní dodatku k zmluve č. A6884558 aktivoval žalovanej prístup k službe TV Extra, Mobilná TVs dohodnutou zmluvnou pokutou vo výške 170 EUR. Žalobca pri uzatváraní dodatku k zmluve č. A6884501 odpredal žalovanej mobilný telefón značky Sony Xperia Tipo white za kúpnu cenu uvedenú v dodatku k zmluve s dohodnutou zmluvnou pokutou vo výške 130 EUR. Žalovaná sa zaviazala po dobu 24 mesiacov zotrvať v zmluvných vzťahoch a užívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom a súčasne za tieto služby žalobcovi platiť cenu v súlade s platným cenníkom. Súd v danej právnej veci dospel k záveru, že žaloba bola dôvodná len v časti zaplataenia ceny za poskytnuté služby, keďže žalovaná nezaplatila cenu za poskytnuté služby žalobcom za obdobie od marca 2013 do mája 2013 vyúčtované faktúrami celkovo vo výške 192,77 EUR a pokiaľ ide o zmluvnú pokutu vo výške 170 EUR a 130 EUR, poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Rožňava zo dňa 19. 9. 2014 s poukazom na to, že tento súd konštatoval, že spôsob dojednania zmluvnej pokuty dodatku k zmluve predstavuje neurčitý okruh rôznych porušení zmluvy zo strany spotrebiteľa a takto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a aj keď právny predchodca žalobcu dohodol za porušenie akejkoľvek zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu vo výške, ktorá zohľadňuje len posledných 6 mesiacov pred uplynutím doby viazanosti a v tomto dojednaní sa tiež prejavuje neprimeranosť takto dohodnutej sankcie. Preto v rozhodnutí č.k. 12C/396/2014-57 zo dňa 24. 4. 2015 v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V tomto konaní žalobkyňa nepopierala, že neuhradila za poskytnuté služby sumu 192,77 EUR.

14. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované

voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Každý spotrebiteľ má právo obrátiť sa s cieľom ochrany svojich spotrebiteľských práv na subjekt alternatívneho riešenia sporov. Počas alternatívneho riešenia sporov spotrebiteľ spolupracuje so subjektom alternatívneho riešenia sporov v záujme rýchleho vyriešenia sporu. V prípade cezhraničného sporu má spotrebiteľ právo obrátiť sa na Európske spotrebiteľské centrum, ktoré mu poskytne adresu na doručovanie, elektronickú adresu alebo telefonický kontakt na subjekt alternatívneho riešenia sporov, ktorý je príslušný na riešenie jeho sporu.

16. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

17. Žalobkyňa si predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods.5 zák. č. 250/2007 Z.z uplatnila nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume 300 EUR, poukazujúc na to že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 20C/396/2014 o zaplatenie 492,77 EUR s prísl., bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky. Žalobcom bol terajší žalovaný. Súd rozsudkom sp. zn. 20C/396/2014 z 24.4.2015, žalobu o zaplatenie sumy 300 EUR zamietol.

18. Tu súd poukazuje na vyjadrný právny záver odvolacieho súdu a v spojení s ním na to, že inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

19. Ak práve inštitút reálnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

20. Podľa odvolacieho súdu žalobkyňa ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, práva aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

21. Súd dodáva, že pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z.

22. Keďže žalovaný podľa odvolacieho súdu porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný a žalobe vyhovel, avšak iba čiastočne.

23. S poukazom na všetky okolnosti prípadu súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 20 EUR. V porovnaní s inými prípadmi súd mal preukázané, že žalobkyňa si neplnila svoje povinnosti voči žalovanému a neuhradila platby za poskytnuté služby, teda aj na jej strane došlo ku konaniu, ktorým porušila svoj záväzok uhrádzať príslušnú cenu za poskytnuté služby.

24. Žalobkyňa si sama neplnila svoje zmluvné povinnosti zo zmluvy, preto súd nepovažoval za primerané finančné zadosťučinenie sumu vo výške uplatnenej žalobkyňou.

25. V danom prípade primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 20 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyňu ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale

musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok KS v Prešove zo dňa 24.5.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016).

26. Pokiaľ ide o trovy konania :

27. Podľa ust. § 251 CSP „Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.“

28. Podľa ust. § 257 CSP „Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.“

29. Podľa ust. § 264 ods. 1 CSP „Ak možno hodnotu nárokov alebo hodnotu, ktorá má byť základom na výpočet súdneho poplatku zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu.“

30. Podľa ust. § 264 ods. 2 CSP „Rovnako sa postupuje aj vtedy, ak hodnotu podľa odseku 1 síce možno zistiť znaleckým posudkom avšak náklady na jeho vypracovanie sú v zjavnom nepomere k predmetu sporu...“

31. Vo vyššie uvedených ustanoveniach CSP je vyjadrená záujmová zásada a zásada proporcionality medzi výškou vymáhanej čiastky a trovami konania. Uvedené ustanovenia vychádzajú z niektorých koncepčných zmien oproti úprave trov konania zakotvenej v zákone č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorých cieľom je len zjednodušenie a zefektívnenie predchádzajúcej právnej úpravy.

32. Zásada proporcionality vyjadrená v ust. § 150 ods. 1 OSP podľa ktorého „Ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.“ a v ust. § 150 ods. 2 OSP „Ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.“ je aplikovateľná aj za účinnosti novej právnej úpravy zakotvenej v CSP.

33. Aby súd mohol posúdiť spravodlivosť výšky trov právneho zastúpenia mal zohľadniť viacero kritérií na strane oboch sporových strán, majetkové pomery, personálne a technické podmienky a v prvom rade SKUTOČNE vynaložené náklady na právne zastúpenie.

34. Súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. mája 2014, sp. zn.: I. ÚS 759/2013-20 v ktorom konštatoval, že „ustanovenie § 150 ods. 2 OSP je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou ponechávajúcou na zvážení súdu, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané, resp. čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Ide teda o také ustanovenia, ktoré dáva relatívne široké medze pre sudcovské uváženie, resp. sudcovský zmysel pre spravodlivosť.“

35. Súd má za to, že napriek tomu, že CSP explicitne neustanovuje vyššie vyjadrený právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky je potrebné ho rešpektovať a aplikovať aj na predmetné sporové konanie v súlade s čl. 2 CSP podľa ktorého „Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.“

36. Súd má za to, že napriek čiastočnej zmene právnej úpravy týkajúcej sa náhrady trov konania, vyššie uvedené právne zásady týkajúce sa rozhodovania o trovách spolu s predmetnou judikatúrou je nevyhnutné aj za súčasného právneho stavu aplikovať a rešpektovať, pretože zmeny úpravy náhrady a platenia trov v CSP podľa dôvodovej správy k CSP tieto inštitúty len systémovo zjednodušujú a prispôsobujú charakteru sporového konania.

37. Súd ďalej poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 4 M Cdo 21/2009 zo dňa 25.02.2010, v ktorom sa konštatuje, že „súd rozhodujúci o trovách je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť

vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“

38. „Neprimeranosťou nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania, ale vôbec aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný“ (Uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn.:7Co/347/2015 zo dňa 31.03.2016).

39. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd postupoval podľa § 257 CSP a nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal, Žalobkyňa si síce zvolila právne zastúpenie avšak vzhľadom na výšku uplatneného finančného zadosťučinenia v sume 300 EUR, ktoré požadovala a pritom sama za služby nezaplatila sumu 192,77 EUR, nemohla očakávať úplnú úspešnosť v spore.

40. V konečnom dôsledku súd poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky. sp.zn. II.ÚS 736/12, zo dňa 02.10.2013, podľa ktorého: Každý má podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania. Slobodu voľby advokáta, vyplývajúcu z takto vymedzeného základného práva, však nemožno vnímať bezbreho.

41. Súd tiež poukazuje, že voľba advokáta, a v tejto súvislosti extrémna výška náhrad spojených s cestami advokáta k pojednávaniam, spôsobená predovšetkým vzdialenosťou sídla advokáta od príslušného súdu, je neprimeraná. V prípade, ak nejde o spor mimoriadne náročný alebo komplikovaný, by mal súd dbať okrem iného i na to, aby nedochádzalo k zneužívaniu práv na úkor fyzických a právnických osôb. Prostriedky vynaložené na presun advokáta z jeho sídla k príslušnému súdu v situácii, kedy v obvode bydliska účastníka konania i v obvode konajúceho súdu pôsobia desiatky osloviteľných advokátov, nie sú prostriedkami potrebnými k účelnému bráneniu práva, ako to má na mysli § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.